

**Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.**

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: **Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.**

**Naročnina naj se
plačuje vnaprej.**

Za **inserate** se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste **vsakokrat.**

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIII.

Celovec, 10. novembra 1914.

Št. 56.

Rojeni junaki.

Slovenec in Hrvat sta rojena junaka. Kadarkoli in kjerkoli je klicala domovina Slovence in Hrvate na boj, niso storili samo svoje dolžnosti, ampak so se odlikovali z nepresegljivim junaštvom in bojno navdušenostjo. V zgodovini naše slavne avstrijske armade zavzemajo slovenski polki in tisti polki, katerih dobršen del tvorijo Slovenci, odlično mesto. Skrb naše »Družbe sv. Mohorja« naj bo, da nudi narodu knjige, v katerih so popisana junaštva naših fantov, da bo iz teh knjig zajemal narod tudi vbodoče junaškega duha. Naša družba je že izdala prelepo knjigo »Slovenski fanje v Bosni in Hercegovini«, in za prihodnje leto nam obeta zgodovino 17. pešpolka.

Naši fantje dokazujejo tudi v sedanjih svetovnih vojni, da se pretaka v njih isti kri kakor v njihovih junaških pradedih, in da jim utripljejo patriotična srca kakor njihovim očetom. Njihovi poveljniki jih ne morejo prehlaliti. Vsak posameznik je pravi junak, se je izrazil o njih neki poveljnik. 87. (celjski) pešpolk se je boril celo s tako železno vztrajnostjo in z junaštvom, da je neki nemški general, ki je bil priča, rekel, da mora dobiti ta polk odlikovanje od nemškega cesarja.

In dan na dan prihajajo poročila, da dobivajo naši fantje odlikovanja, prostaki in podčastniki in naši častniki.

Tako so bili zopet odlikovani ti-le Slovenci: Železno krono III. razreda z vojno dekoracijo je dobil polkovnik (Oberst) Fr. Murko, poveljnik gorskega topničarskega polka št. 12. — Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo je dobil stotnik pešpolka št. 36 Friderik Konšek. — Signum laudis so dobili: nadporočnik pešpolka št. 97 Josip

Šeme, poročnik bosansko-hercegovinskega pešpolka št. 2 Vladimir Krasnik, poročnik bosansko-hercegovinskega pešpolka št. 2 Karol Babnik, rezervni poročnik lovskega bataljona št. 8 Marij Robek, nadporočnik artiljerijskega polka št. 35 Fr. Murko in stotnik pešpolka št. 69 Friderik Ivančič. Srebrno svetinjo I. razreda za hrabrost so dobili: pešec Ivančič pešpolka št. 4, rezervni kadet pešpolka št. 22 Ignacij Pehani in rezervni kadet pešpolka št. 22 Ferdinand Kranjec. Stotnik domobranskega polka št. 26 Franc Zvirn je dobil za svojo hrabrost bronasto vojaško zaslužno kolajno (medajlo).

Z zlato hrabrostno svetinjo sta odlikovana četovodja Rudolf Kovarič od ljubljanskega 27. domobranskega polka in rezervni desetnik Emil Klopčaver od 17. pešpolka.

Srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda so dobili: Pešec Anton Bončar 27. domobranskega pešpolka, narednik (Feldvebel) Jakob Belec 26. domobranskega pešpolka, četovodja Ivan Dermuc 4. domobranskega pešpolka, 2. odd. strojnih pušk, računski podčastnik I. razreda Matija Mavrovič 27. dom. pešpolka, narednik Ivan Zarastnik 27. domobranskega pešpolka in četovodja Jožef Grubič 27. domobranskega pešpolka. — Od istega polka je dobil isto odlikovanje praporščak Rudolf Grass.

Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda so med drugimi prejeli: Pešec Ivan Čatar 4. domobranskega pešpolka, narednik Šimen Golob od 26. brambovskega polka, kadetni aspirant Milan Peterlin 27. domobranskega pešpolka, korporal Bogomir Hudelist 4. domobranskega pešpolka, 2. strojnopuškini oddelek, pešec Franc Ferencak 27. domobranskega pešpolka, korporal Ferdinand Krese 27. domobran-

skega pešpolka, častniški sluga Franc Skrlieb 27. domobranskega pešpolka, korporal Jožef Virtiš 4. domobranskega pešpolka, podčastnik Viljem Simončič 17. pešpolka, 1. bataljon in Ivan Haller 7. topniškega polka, doma iz Radeč pri Zidanem mostu. Isto odlikovanje je dobil tudi četovodja Hubert Vötsch 4. domobranskega pešpolka, 2. strojnopuškini oddelek.

Od domobranskega pešpolka št. 21 so odlikovani s hrabrostno kolajno prvega razreda slovenski domobranci: Narednik Jožef Dervovšek, poddesetnik Jožef Vidar, pešec Franc Povše ter pešca pjo-nirja Anton Praznik in Matija Zaplotnik.

Junaštvo naših fantov je najboljši porok, da naš narod še ni omehkužen in da se glede čistega patriotizma pač sme kosati z vsakim drugim narodom naše monarhije.

En žarek slave naših fantov pa odpade tudi na njihove duševne vzgojitelje. Telesne zmožnosti in nadarjenost so našim fantom prirojene, a dober duh, ki jih preveva, je dedščina njihovih vzgojiteljev, šolskih in društvenih vzgojiteljev. Naši fantje na vseh bojiščih, na severu, na jugu, na zahodnem bojišču in na daljnem vzhodu, v kitajskih vodah so najboljši dejanski dokaz, da naša društva, predvsem naša izobraževalna in telovadna društva niso samo nosila napisov: »Vse za vero, dom, cesarja!« ampak, da so se društva po tem svojem geslu tudi dejansko ravnala!

Gorke pozdrave junakom naše krvi in našega duha na bojišču!

Podlistek.

Obisk III.

Spisal Jos. Stariha.

Siva, gosta megla se je vlačila okoli hriba, legla iz doline navzgor. Kakor kača se je začela ovijati samotne hiše pod gozdom, se ovila in lezla višje in višje. Drobnost je pršlo iz nje, vlažnomržeče. Zadišalo je po snegu, v kratkem bosta bela gora in breg. In potem ne bo več izhoda od tukaj, kakor v grobu se bo počivalo vso dolgo zimo. Lani je že še bilo, se je pretolklo, mož je delal gaz dan za dnem, in tako se je vsaj enkrat na teden prišlo do prvih skupnih koč, do prodajalne, do cerkve, ki se je belila tam daleč v dolini, kakor labud na jezeru ob solnce polnih dneh. Toda letos, kaj bo letos, ako nas zamete tako kakor lansko leto? Pred tremi meseci je odšel, poslovil se od nje in od štirih otrok, in Bog ve, kdaj se vrne. Kam? Na vojsko. Tako je razmišljala Franica v koči samotni.

Kako je že bilo tisti dan, tisto nedeljo zjutraj? Od maše je prišel, razgret in zasoplen. Visoko gori je stalo solnce in se smejalo ter zlatilo setve in jih zorilo. Tako toplo je bilo naokoli, tako gorke v srcu in polno hvaležnosti do Njega, ki daje solncu toploto in stori, da rastejo setve, da bogato obrodi zemlja, kakor bo bogato obrodila letos.

»Franica, ne ustraši se,« ji je dejal in vzdignil starejšo Ančko k sebi.

»Kaj se bom strašila, saj si doma. Kmalu bo pripravljeno kosilo, samo še hipec.«

»Franica, kosili bomo morda zadnjič skupaj, pogrni mizo z belim prtom in otroci naj posedejo z nama naokoli.«

Ančka ga je vlekla za goste črne brke, gledala nanj z veselimi plavimi očmi in se smejala.

»Kaj imaš, Janez, da se tako grdo šališ?« ga je vprašala žena.

Postavil je Ančko na tla, pristopil k drugim trem, ki so se igrali za hišo in prinesel drugega za drugim noter. Primaknil je stole k mizi in jih posadil nanje. Ančka je zlezla že sama gori. In nato je prisedel še on.

Žena ni vprašala več, prinesla je na mizo skromen obed in prisedla.

»V imenu Očeta in Sina in svetega Duha,« se je prekrižal mož in odmolil glasno očenaš.

Potem je zajel in napolnil otrokom lesena torilca. Žena pa ni zajela, zamišljeno je zrla predse, njene oči so vpraševale: Kaj ima, da noče povedati? Da se obotavlja z besedo na dan?

»Zajmi, Franica,« je dejal mož, »dobro naj nam tekne vsem, za slovo.«

Prestrašila se je, nekaj tesnega ji je leglo na srce in težkega.

»Kaj govoriš v ugankah, Janez? ...

Kam pojdeš? ... Čemu nas misliš zapustiti ... ali nismo vsi tvoji?»

»Vsi tvoji,« je ponavljal najmlajši debeloglavec z okornim, še ne uglajenim jezičkom.

Janezu se je zamrzilo oko, pogledal je okoli sebe kakor bi prosil pomoči, a od nikoder je ni bilo. Počasi je zajemal, jed je ostajala v grlu, beseda ni hotela na dan. In kakor njemu, tako se je ustavilo počasi vsem, do polovice polna skleda je stala na mizi.

»Jejte, otroci ... jej, Franica,« je silil Janez. »Kaj vam je, ali niste lačni?«

Žena ni odgovorila ničesar, samo čakala je. Zdelo se ji je, da visi nekaj groznega v zraku nad njimi, velika pošast z dolgimi in neštevilnimi ostrimi kremplji, tipajočimi naokoli, vedno nižje segajočimi. Sedaj, sedaj se morajo zapičiti v meso in trgati ... trgati ...

Janez je potegnil iz žepa steklenico vina, stopil po kozarec in natočil.

»Spodobi se, da tudi pijemo danes. Bog s teboj, žena, Bog z vami, otroci!«

Izpil je naglo in natočil ženi.

»Ne pijem prej, da poveš, kaj je,« je rekla ona.

Janez je gledal skozi okno, kjer so šumele jablane, kjer so se preletavali kosi in v ozadju plavali beli oblaki, hiteči dalje, dalje, Bog ve kam. Tudi on pojde Bog ve kam, čez daljne planjave, čez zelene travnike, bele vode in črno lesovje. A oblak se vrne ... in on ... se li bo kdaj?

Z bojišč.

BOJIŠČE V GALICIJI.

Uspehi naše armade. — Nad 1500 Rusov ujetih.

Dunaj, 5. novembra. Uradno se poroča z dne 5. novembra. Tudi včeraj so potekle operacije na severnem bojišču po načrtu in popolnoma nemoteno od sovražnika. Južno od izliva Visloke so pognale naše čete nasprotnika, ki se je utrdil na zapadnem bregu Sana, iz vseh postojank, ujeli nad 1000 mož in zaplenili strojne puške.

Ravno tako sovražnik našega napada tudi v Stryjevi dolini ni mogel vzdržati. Tam je bilo 500 Rusov ujetih, ena strojna puška in drug vojni material zaplenjen.

Namestnik šefa generalnega štaba:

pl. Höfer, generalni major.

VOJNI POLOŽAJ NA SEVERU IN ZAHODU.

Vojaški sotrudnik »Tagespost« slika vojni položaj na severu z dne 5. novembra tako-le:

Na Poljskem so se Rusi ustavili, ko so dosegli črto Kutno — Lodz — Opoczno — Kielce — Klimontov. Na Poljskem imajo kakih 25 armadnih zborov. Na severni Poljski se zdi položaj zrel za začetek novih bojev. Nemška ofenziva zna kmalu pričeti.

Ob spodnjem Sanu si stojijo nasproti pripravljene za boj v močnih postojankah avstro - ogrske in ruske čete. Pri Przevorsku (severozahodno od Jaroslava) so naše čete napadle eno sovražno infanterijsko divizijo in so jo potisnile nazaj proti Sanu, pri čemer je imel sovražnik velike izgube in nam je pustil vojne materiala; ujeli smo 1000 Rusov. Boj se je danes v sosednjih krajih, to je pri Ležajsku in Jaroslavu nadaljeval.

Na ozemlju med Przemyslom in Starim Somborjem je položaj neizpremenjen.

Pač pa napreduje naš napad jugovzhodno med Boryslavom in v ozemlju južno od Stryja.

Položaj v velikem je pod utisom zelo važnih novih operacij v severni Poljski.

Na nemško - francoskem bojišču delujejo Nemci z vidnim uspehom, da potiskajo nazaj levo krilo zaveznikov. Vsak dan prinaša napredke. Vслед težavnega terena in trdovratnega ustavljanja sovražnika se napredovanje vrši le korakoma. Na bojni črti ob Aisni so dosegli Nemci včeraj nove uspehe. Nekaj dni sem se pri Soissonu vršijo najhujši boji.

Pri Vallyju, vzhodno od Soissona, so bili Francozi potisnjeni preko reke. Sedaj se poroča o nadaljni pridobitvi terena pri

Obrnil se je naglo, sunkoma, in dejal: »Božja volja je tako, Franica, in — cesarjeva.«

Franca je nenadoma razumela. Kar se je že šepetalo nekaj dni, kar so pripovedovali drvarji, to se je zgodilo.

Zaplakala je kakor otrok in se privila k možu.

»Kdaj moraš odtod, Janez?« je vprašala in naslonila glavo na njegovo ramo.

»Tako, še danes . . . no, in sedaj pij!« S tresočo roko je prijela kozarec in ga nastavila na ustnice.

»Na srečno vrnitev, Janez!«

»am gle ata?« je vprašal debeloglavec.

Mati mu je z roko zamašila usteca in dejala:

»Ne vprašuj, otrok . . . ata se vrne . . . kmalu . . .«

Ančka je gledala razumno, kakor bi bila v tistem hipu dozorela v resno ženo, in dejala:

»Kaj ne, ata, da se spomniš na nas?«

Popoldne je Janez pospravljaj svoje reči v kovčeg. Kmalu je bilo vse notri, in na vrhu kos gnjati in črnega kruha.

»Da ne boš lačen že prve dni,« je dejala Franica, in milo se ji je storilo ob tej misli.

Potem je stopil Janez pred hišo in pogledal po svojih njivah. Vse se je svetilo v veliki svetlobi, da je jemalo vid. Žito se je zibalo in globoko klanjalo, koruza je stala ravno kakor roj vojakov in rumenela, krompir je odcvital, in daleč zadaj je dvi-

Bierryau—Bac (severnozapadno od Reimsa). Iz tega je razvidno, da Nemci v tem kraju močno pritiskajo, v prvi vrsti zato, da ovirajo Francoze, da ne morejo iz bojne vrste jemati čet za ojačenje svojega levega krila.

VOJNA S SRBIJO.

Rusko poročilo o srbskih porazih.

Budimpešta, 3. novembra. »Az Est« objavlja poročilo vojnega poročevalca v Moskvi izhajajočega lista »Ruskoje Slovo« o srbskih porazih v zadnjem času. Poročevallec, Vladimir Mihajlovski, poroča svojemu listu iz Niša med drugim to-le: Na južnem bojišču se je položaj zelo izpremenil. Srbi so vznemirjevali avstrijsko armado južno od Sarajeva na ozemlju med Romanjo planino in Ravno. V ozemlju prodirajoče srbske čete so pa bile od avstrijskih čet potisnjene nazaj na drugo stran Drine. Kakor znano, je večina avstrijske armade že začetkom meseca septembra prekoračila Drino z namenom, ki bo prodirala v notranjost Srbije preko Krupanja. Šele dne 19. oktobra pa so izvedeli Srbi, da stojijo tudi na sarajevskem ozemlju zelo močne čete avstrijske armade. To so Srbi samo tako razumeli, da so mogli prevažati Avstrijci svoje čete po svojih železnicah z nezaslišano naglico v 230 kilometrov od Dolnje Tuzle oddaljene kraje jugovzhodno od Sarajeva. Srbi so te manevre prepozno opazili, ker so avstrijske čete napadle Srbe jako hudo tudi med temi vojaškimi transporti na celi bojni črti od Lešnice do Ljubovije. Srbi niso mogli vzdržati pritiska avstrijskih čet in so bili prisiljeni umakniti se. Tudi nameravan napad proti Sarajevu se je moral opustiti, ker bi ne bilo svetovati, da bi se na eni strani branili proti močnim napadom, na drugi strani pa bi prodirali v Bosno na 150 kilometrov dolgi gorski poti. Od Višegrada proti Sarajevu prodirajoče manjše srbske čete so imele nasproti sebi zelo močne avstrijske čete, ki so jih prisilile, da so se morale hitro umakniti, da niso prišle v nevarnost, da bi bile popolnoma uničene.

Nadalje poroča poročevalec »Ruskega Slova«: Po poročilih iz Črne gore so južne meje zasedene od zelo močnih avstrijskih čet, tako da je nemogoče udreti v Bosno od juga in je črnogorska armada obsojena v brezdelnost. Črnogorska armada stoji v Hercegovini, 40 kilometrov vzhodno od Mostarja, na črti Gacko — Belec (?). Upad teh slabih čet je bil seveda demonstrativnega pomena in bili so prisiljeni hitro se umakniti pred avstrijskimi četami. Te čete Črnogorcev so bile dne 19. oktobra od avstrijskih čet od obeh straneh napadene. Najprej je bilo po uradnem srbskem poročilu prisiljeno desno krilo združenih srbsko - črno-

gorskih čet po hudih izgubah umakniti se pred premočjo dne 22. oktobra. O tem, koliko da so jih ujeli Avstrijci, srbski glavni stan prav nič ne poroča. Poroča samo, da so se morale čete, ki so upadle, le z velikimi izgubami oprostiti, da jih niso obkolile avstrijske čete, katere jih še sedaj zasledujejo. V splošnem se lahko konstatira, da operacije srbske armade niso uspešne in to zavoljo tega, ker zahteva politični položaj Srbije, da morajo imeti Srbi bolgarsko mejo zasedeno z močnimi četami.

O bojih v Mačvi.

»Pesti Hirlap« je objavil to-le brzojavko: Naše zmagovite čete so ujele v bojih v Mačvi prav mnogo Srbov. Te dni je prišlo skozi Bosansko Raco 1343 ujetnikov. Istočasno smo vplenili 600 pušk in 4 strojne puške. V nekem zakupu so našli naši trupli nekega srbskega generala in nekega polkovnika. Naše čete, ki so prekoračile Savo, so se združile s četami, ki so prišle preko Drine. Nekoliko nižje ob Savi smo skupaj ujeli dva srbska bataljona. Srbska obramba vidno peša. Če jih naskočimo, se hitro udajo. Iz pripovedovanj ujetnikov izhaja, da imajo Srbi že tedne prav slabo hrano, vsled česar pojema njih odporna sila kljub vsemu junaštvu.

Dne 28. oktobra so hoteli Srbi predreti vedno bolj jih stiskajoči obroč ter so začeli z močnim artiljerijskim in infanterijskim ognjem na višine Kuliške — Biljek in Črni vrh, ki so bile v naših rokah. Boj je trajal ves dan in vso noč. Srbi so bili krvavo poraženi in so se umaknili. Naše čete so jim sledile. Močan srbski ogenj ni povzročil velike škode v naših vrstah. Mirno in sigurno je streljala naša artiljerija, ki je že popoldne storila, da je več srbskih topov umolknilo, nakar je ogrska pehota igranje porazila srbske čete. Na naskok je bil očitno obupen poskus Srbov dobiti te važne vrhove nazaj.

Zavzetje Šabca.

O zavzetju Šabca poročajo budimpeštanski listi: Potem, ko so naše čete zasedle Tabanovice, so prodirale naše čete naprej ter napadle sovražnika, ki se je pri Šabcu ustavil v betonskih zakopih. Naše levo krilo je začelo z naskokom na Šabac. Naša artiljerija je delala zelo sigurno in njene krogle so strahovito žele v srbskih vrstah. Kljub temu, da so se Srbi obupno branili, so se morali korak za korakom umakniti. Popoldne so začeli bežati iz mesta. Naše čete so vdrle v Šabac, kjer je bil sovražnik pustil več topov in silno mnogo municije. Ob tej priliki so naše čete dobile tudi mnogo ujetnikov. Porazeno srbsko vojsko naše čete še naprej zasledujejo.

gala bohotna detelja svoje rdeče cvetove, da je bilo videti kakor kri.

Molče se je Janez poslavljaj od te domače grude, lepe in od Boga blagoslovljene. Težje mu je bilo, kakor si je predstavljal že malo prej, tako težko, kakor tistikrat, ko se je poslavljaj od matere, preden so zabili pokrov na nje krsto.

Tam v začetku dolge njive je bila zasa-jena v črno zemljo lopata in zraven nje motika. Navzkriž sta stala ročaja in naravnost kvišku sta gledala proti solncu.

»Ne spravi ju, tam naj ostaneta, dokler se ne vrnem,« je dejal Janez ženi, in ona je molče prikimala . . .

Žena in otroci so ga spremili do ograde pred hišo. Še enkrat so si segli v roke, Janez se je nagnil k otrokom, potem k ženi. Nato je zamahnil z roko in hitel navzdol, ne da bi se več ozrl . . .

× × ×

Trije meseci so potekli od tistikrat. Megla se je vlačila, gosta in siva. Na ognjišču je tlelo nekaj drv na panju, velik kotel je visel nad njimi. Večerilo se je, temne sen-ce so padale po kuhinji, rdeči, krvavordiški prameni so se prikazovali od ognja na tleh in po kotlih in izginjali.

Franica je sedela na ognjišču, otroci so dremali okoli ognja. Že dolgo ni pisal Janez, že nad mesec dni. Bog vedi, kje je, kaj dela, ali je še živ, ali ga že krije tuja zemlja.

Ogenj je odgoreval, Franici so lezle oči skupaj. Kar naenkrat zasliši od daleč ču-

dovito godbo, vedno bliže, vedno bliže. Naredi se velik dan, solnce sije kakor poleti, vse se blišči naokoli, blišče se čelade in puške, svetijo se meči, razgečejo konji in pekečeje podkve. Med godbo vesela pesem, bliža se cel polk vojakov, prašnih, zagorelih, a bleščočih oči in veselih src. V dolgih vrstah stopajo mimo nje, ki stoji na vratih in jih gleda in gleda in se čudi. Od vseh strani zaorijo glasovi: »Živio, cesar, živio, domovina . . . zmaga je naša, veselite se z nami!«

Franica gleda, veselja poskakuje njeno srce. In glej, tam prav ob kraju stopa Janez, velik in močan, s kviško povzdignjeno glavo. Venec slave krasi in objema njegovo čelo, zmaga je zapisana v njegovih očeh.

»Pozdravljena, Franica, pozdravljeni otroci,« zavpije, ko jo zagleda in hiti k njej takšen kakor je, s puško na rami in svetlim mečem ob strani.

Franici vzdrhti srce, nagne se k njemu.

»Vendar si prišel, čez dolgo si se spomnil na nas . . . glej, vsi smo zdravi . . . samo tebe smo čakali.«

× × ×

Franica se je začudeno ozrla okoli sebe in si pomencala oči. Čudovito lepe so bile sanje, ki jih je zasanjala za trenotek ob ognju, med tem, ko so smrčali otroci in so se jim prsi dvigale rahlo . . . rahlo . . .

Stopila je z ognjišča in pred hišo. Na njivi je iz megle črnel križ . . . lopata in motika . . . dvigal se visoko, pošastno in čakal . . . čakal.

OBLEGANJE TSINGTAVA.

Iz Šangaja poročajo, da pričakujejo Japonci vsak hip kapitulacije Tsingtava. Po zadnjem hudem bombardiranju je odgovarjal samo še nemški fort Huchnan. Baje je angleška vojna ladja »Triumph« s 7 streli uničila fort Bismark tako, da je moral umolkneti.

Petrograd, 4. novembra. (Kor. urad.) Petrogradska brzojavna agentura poroča iz Tokija: Japonci so pričeli s silnim naskokom na fort Iltis, ki je najmočnejša utrdba Tsingtava. Pred naskokom so fort intenzivno bombardirali ter fort skoraj popolnoma razrušili.

Iz svetovne politike.

BOLGARSKA NEVTRALNA.

Sofija, 4. novembra. (Kor. urad.) »Agence telegraphique Bulgar« poroča: Vodje opozicionalnih strank je danes sprejel ministrski predsednik Radoslavov in jim razložil položaj Bolgarije ob sedanjih razmerah. Opozicionalni vodje strank so imeli nato zborovanje, po katerem so sporočili časopisju, da je spričo izjav Radoslavova Bolgarska v sedanjem položaju odločena ostati striktno in lojalno nevtralna.

NOVI ITALIJANSKI KABINET.

Rim, 4. novembra. (Kor. urad.) Listi potrjujejo, da je sprejel Sonnino zunanji portfelj, Carcano finančno in Orlando justično ministrstvo. Ostali ministri obdrže svoje portfelje. — »Corriere d'Italia« zagotavlja, da bodo zavzeli napram kabinetu, v katerega je vstopil Sonnino, tudi radikalci in celo reformni socialisti, precej prijazno stališče.

Dogodki iz vojne.

To je duh naših fantov.

Iz pisma, ki ga je pisal vojak-Orel svojemu prijatelju, povzamemo tele lepe misli, ki jih je napisal: V sedanjem času veliko molim in se k tabernakelnu zatekam in Te prosim — kakor prosim vsakega, komur pišem — tudi Ti se me kdaj v svoji molitvi spomni! V tem oziru bi Ti rad veliko povedal, a ne morem. Le to vedi, da trdno zupanje v Boga, zlasti pa v Marijo, ni brezuspešno — nasprotno, pomoč od zgoraj se kaže potem pri vsakem človeškem koraku — da, celo pri malenkostih, ki bi se sicer človeku zdele smešne. Če me božja volja ohrani živega in zdravega, bom to misel povedal vsakemu, kjer bo prilika. Rešitev človeštva bo izšla iz gorečih molilcev, duhovnih bojevnikov, bolj kot iz pripovedovalcev o lepem in dobrem, ki samo besede slikajo v zrak, a ne v svoja in druga srca. Pomisli: če bom ležal v bojni vrsti sredi sovražnih krogel, kako dobro mi bo dela misel, da toliko mladih slovenskih Orlov po vplivu orlovske organizacije morda v istem hipu goreče povzdiguje svoje misli k Bogu in da sem tega v majčkenu meri tudi jaz deležen, čeprav sem zelo grešen človek! Morebiti bo Bog zato smrtno puščico od mene obrnil. Če ne, se pa najdemo skupaj tam, kjer nam je On že davne lepe domovje pripravil. Dragi, moč nebeških reči in resnic se zdaj živo, živo čuti! — Tako Orel vojak v svojem pismu. Mi pristavljamo: Ponosna si lahko lepa orlovska organizacija, da si med svoje člane zanesla takega duha! To je zakladnica, ki je ne more vzeti noben sovražnik.

Vojna v Franciji je težka.

Kakšne težave imajo Nemci s Francozi, se razvidi iz pisma, ki ga priobčuje neki častnik v listu »Ostpreussische Zeitung«. Tri okoliščine delajo boj s Francozi težaven:

1. Njihova artiljerija je sijajna. Opazovanje, gotovost v zadetju, množina municije! Skupno delovanje z infanterijo je nekaj velikanskega. Pred nekaj dnevi so ležale naše strojne puške dobro skrite na preži na nekem polju, posejanim s peso. Niti enkrat nismo ustrelili, kljub temu nas je našla njihova artiljerija. Začeli so padati šrapneli in granate. Takoj smo morali ven. Več dni ležimo že v obrambnih jarkih, iz katerih ne moremo naskakovati, ker nas drži francoska artiljerija v šahu.

2. Znameniti so francoski letalci. Francozi so čisto natančno poučeni o našem premikanju in poziciji naše artiljerije.

3. Če se Francoz umika, si izbira najbolj spretne in najboljše postojanke. S tem dobiva čas, da se reorganizira in pripravi nove pozicije.

Vse to povzroča, da bo vojna dalje časa trajala, nego mi slutimo.

Sveto obhajilo v vojski.

O tem se piše: Ležali smo v strelskih jarkih. Vsi smo bili izpovedani. Kratko in čisto se pripravimo k svetemu obhajilu. Iz kolov in desk smo zbili mize, ki smo jih pogrnili z rutami in okinčali z zelenjem. Med gromenjem topov je sprejelo na tisoče vojakov Gospoda vojskinih trum v svoja srca. Udeležba je bila tako velika, da vojni kaplan ni imel dovolj hostij. Nemogoče mi je popisati, kako slovesno je učinkovalo sveto obhajilo na bojišču na nas. Mirni in srčni smo bili vsi. Strahu niti ne čutimo.

Dnevne novice in dopisi.

Prestolonaslednik na bojišču. Ko se je prestolonaslednik Karol Franc Ferdinand vrnil iz Pulja, se je po cesarjem naročilu podal na severno bojišče, da sporoči armadi cesarjeve pozdrave. Obiskal je celo fronto ob Sani, vse poveljnike in se je en dan mudil v trdnjavi Przemysl. Šesterim vojakom je sam pripel na prsa podeljene jim hrabrostne svetinje, govordil je z mnogimi vojaki in obiskal več bolnišnic.

Ujeti vojni kurat dr. Drexel. Vojni kurat dr. Drexel je pisal iz vojnega ujetništva, da se nahaja v Tari, severno od Omska, v Sibiriji. V pismu, ki ga je objavil neki predarški list, pravi, da jih je tam iz najrazličnejših polkov; stanujejo v peterih malih hišah in so s tem zadovoljni. Tudi hrana je dobra; za denar pa vsem slaba prede, kar jih skrbi, ker nimajo ničesar na sebi, razen kar so imeli na telesu.

Kolera v Celovcu. Iz sanitetnega oddelka deželne vlade se poroča, da je bila zopet dne 4. t. m. na treh dne 30. oktobra s transportom v Celovec došlih vojakih konstatirana azijska kolera.

Kolera v Gradcu. Pri nekem nadporočniku, ki je prišel v Gradec zavoljo bolezni s severnega bojišča na dopust, in se je nahajal v deželni bolnišnici, so našli dne 31. oktobra sumljive znake kolere. To je šesti slučaj kolere v Gradcu v teku enega meseca. V vseh slučajih je šlo za vojake, ki so se vrnil iz Galicije.

K »veliki armadi« sta bila poklicana zopet dva hrabra vojaka, ki so ju prepeljali z bojišč v Celovec. Dne 3. t. m. je umrl v bolnišnici Rdečega križa 32 let stari rezervist pp. štev. 88 Franc Bartipan iz Milostina istega dne je umrl v deželni bolnišnici 24 let stari četovodja pešpolka št. 97 Ivan Volčič iz Trsta. Oba sta bila pokopana na mestnem pokopališču v Trnjivasi. Svetila jima večna luč!

Dr. Rozina, odvetnik v Mariboru, ki se je nahajal v graškem Haussovem sanatoriju, se je ozdravljen vrnil v Maribor.

Štiri tedne zopora je dobila neka M. Rajšp, ki je v št. Lenartu v Slovenskih goricah očitala dvema slovenskima zdravnikoma, da držita s »srbofilnimi Slovenci«.

Na poti v domovino umrl. Kakor poroča neko zasebno poročilo, je umrl na transportu iz Galicije gospod profesor Bercé.

Ivan Levar, slaven slovenski baritonist, gostuje sedaj na hrvaškem gledališču v Zagrebu.

Odlikovanja v priznanje hrabrosti pred sovražnikom. Vojaški naredbeni list z dne 4. t. m. priobčuje mnogo odlikovanj za hrabro zadržanje pred sovražnikom. Viteški križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo v priznanje Nj. c. in kr. Visokosti FML nadvojvodi Petru Ferdinandu, poveljniku 25. pehotne armadne divizije, veliki križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo v priznanje izvrstnega vodstva generalu konjenice Edvardu pl. Böhm-Ermolliju in generalu pehote Svetozarju Borojeviću pl. Bojna. Komanderski križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo v priznanje hrabrega in uspešnega zadržanja pred sovražnikom FML Alfredu Kraussu. Red železne krone II. razreda z vojno dekoracijo v priznanje

hrabrega in uspešnega postopanja pred sovražnikom feldmaršallajtnantom Viktorju pl. Scheuchenstuelu, Štefanu pl. Sorkotiću. Klavdiju Czibulki, Karlu Scottiju, Vatroslavu pl. Kordi, Adolfu vitezu pl. Brudermanu, Arpadu Tamasyju in GM Petru Hofmannu.

Obsojena obrekovalka. Dne 3. novembra se je vršila v Mariboru pred okrajnim sodiščem obravnava zoper gospo Karolino Mützel, soprogo c. kr. majorja. Tožil jo je odvetnik dr. Vladimir Serbec, ker se je obtoženka dne 22. avgusta v pogovoru z gđč. Volčičevo izrazila o njem tako-le: »Ti šuftje, ta svinja! Dr. Serbec je za Srbijo špioniral. Ta šuft kazni ne bo ušel!« Dr. Serbec je poudarjal v obtožbi, da sploh nobena Srba ne pozna. Mützelova je pri obravnavi po svojem zagovorniku dr. Kuppniku izjavila, da je vsled večletne bolezni silno nervozna in — da je v tem stanju, ko je izvedela za aretacijo dr. Serbeka, bila kot patriotska dama zelo ogorčena, da pa je pripravljena, dati sedaj, ko se je vse skupaj pokazalo kot neutemeljeno, vsakršno zadoščenje, ki bi je zahteval dr. Vladimir Serbec, za slučaj, da odstopi od tožbe. Tožitelj se s tem ni zadovoljil in njegov zastopnik dr. Koderman je poudarjal, da kaj takega niti deželnoobrambno sodišče ni očitalo dr. Vladimirju Serbecu in da je to edini slučaj, v katerem je možno dr. Serbecu nastopiti javno proti onim, ki so mu kradli čast in poštenje. Sodnik je uvaževal vse možne okoliščine, zlasti je upošteval kot olajševalno dolgoletno bolezen in nervoznost obtoženke in jo obsodil na 80 K globe ali v slučaju neizterljivosti na teden dni zapore in v povračilo vseh sodnih stroškov.

Naredba o izdelovanju kruha in peciva. Izšla je ministrska naredba o izdelovanju »vojnega peciva«. Pri obrtnem izdelovanju kruha smejo rabiti peki le zmes, ki vsebuje največ 70 odstotkov pšenične in ržene moke in najmanj 30 odstotkov ječmenove, koruzne ali krompirjeve moke, oziroma tudi krompirjeve kaše. Kruh, v katerem se nahaja krompir, pa se mora izrecno označiti. Za izdelovanje takozvanega »belega peciva«, ta predpis ne velja. »Kajzarce« in »mlečni kruh« se smejo torej tudi v naprej peči iz čiste pšenične moke. Prepovedano je izmenjavati pecivo in ga nazaj jemati, kakor je bilo to po gostilnah in prodajalcih kruha dosedaj običajno.

»Janez« v ruskem ujetništvu. »Slov. Narod« je objavil sledeč odstavek iz pisma, ki ga je pisal ujet vojak svoji materi: »... Ruski se bom pa kmalu naučil. Ni nič težko. Regimentu se pravi po ruski polk, bataljon se pravi po ruski bataljon, kosarni se pravi kazarma, pismu se pravi pismo, piški se pravi kurica, gosi se pravi gus, mesu se pravi mjaso, fižolu se pravi bob. Prav nič težkega ni. Vas se po ruski imenuje derevnja, ker je povsod toliko drevja. Samo to mi še ne gre vkup, zakaj dajejo Rusi včasih neki stvari napačna imena. Kanonu pravijo puška in kapi pravijo šlapa. Najbolj neumno pa se mi zdi, da pravijo kaprolu »je-frajtar«. Če je kdo kaprol, vendar ni več frajtar! Ampak razumemo se čisto dobro in hudega nam ni nič.«

Od mrtvih vstal. O dr. Dragu Marušiču, odvet. kandidatu v Gorici, so pripovedovali, da je padel. Eden ga je videl, kako mu je šrapnel odtrgal glavo; drugi je ležal v bolnišnici poleg njega, ko je umrl. Sedaj pa dr. Marušič piše iz Rusije, da je ondi ujet in da je zdrav. Koliko je verjeti raznim govoricam!

Ujeti mornarji s križarke »Zente«. Izkaz izgub št. 37 prinaša tudi naslednja imena naših mornarjev, ki so se rešili s potopljene »Zente« in so sedaj ujeti v Črni gori: Bauer Ernest iz Velikovca, Črtalič Rudolf iz Brežic, Knipič Franc iz Podgorice, Kovačič Metod iz Sv. Lucije pri Tolminu, ranjen, Kramar Janez iz Dobrne pri Celju, ranjen, Krismanič Jožef iz Pazina, Kukec Marvel iz Trsta, Rak Franc iz Pulja, ranjen, Robič Pavel iz Kranjske gore, Šibenik Janez iz Postojne, ranjen, Wuggenig Franc iz Beljaka, Žerjal Ernest iz Trsta.

Zanimivo prorokovanje. Neka nemška stoletna pratika je prinesla že pred leti za leto 1914. zanimivo prorokovanje. Prišel bo čas, ko bo postal svet zelo brezbožen. V mesecu maju se bo pripravljala vojska, toda bo še čas. Mesec junij bo na vojsko vabil. Julij

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

bo tako krut, da bodo morali mnogi vzeti slovo od žen in otrok. V avgustu se bo na vseh straneh slišalo o vojski. September in oktober bosta prinesla veliko prelitje krvi. V novembru se bodo videle čudovite stvari. O Božiču pa se bo pelo o miru.

Št. Lenart pri Sedmih Studenih. (Veliko srebrno kolajno) si je priboril na severnem bojišču vrli četovodja 4. domobranskega pešpolka, 2. oddelka strojnih pušk Janez Dermuc, po dom. Avštinov Hajnžek s tem, da je v nekem boju vodil cel strojnopuškini oddelek cela dva dni, ker so bili vsi častniki ranjeni in je prizadejal sovražniku mnogo izgub. Sedaj se zdravi vrli junak doma, ker ga je zadel sovražni šrapnel na glavi. Slava našemu junaku!

Libuče. V nedeljo, dne 22. novembra t. l., popoldne ob 2. uri se vrši pri Železniku v Libučah občni zbor »Živinorejske zadruga za Libuče in okolico, r. z. z. o. p.« s sledečim dnevni redom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Volitev načelstva in nadzorstva. 3. Slučajnosti. — Ako ta občni zbor ne bo sklepčen, vrši se na istem mestu in na isti dan pol ure kasneje drugi občni zbor, kateri bo sklepal brezpogojno. — Načelstvo.

Iz Šmartna v Rožni dolini na Štajerskem poročajo: Tukaj je umrla dne 2. novembra gospa Marija Kvac, poštarica in učiteljica ročnih del, soproga tukajšnjega gospoda nadučitelja Ivana Kvac. Blaga rajnica je bolehalo dalje časa in jo je ugrabila smrt v 40. letu njene starosti. Zapušča pet nedoraslih otrok. Vsled svojega dobrega srca in blagega značaja je bila povsod priljubljena. Spoštovani rodbini Kvacovi izrekamo ob tej prebriski izgubi naše najiskrenejše sožalje! Rajni pa naj sveti večna luč!

Najnovejša poročila.

STANJE NAŠE ARMADE UGODNO.

Dunaj, 9. novembra. Vojni poročevalec lista »Montagszeitung« brzojavlja, da je stanje naše armade izborna. Modro vodstvo, ki izključuje vse umetne učinke, nam v buja najboljše in upravičeno upanje v končne uspehe.

BOJI S SRBI.

Dunaj, 7. novembra. (Uradno.) Napadi na nasprotnika, ki je v prostoru Cerplani in južno od Šabca utrjen z žičnimi zaprekami in nasekani iz vej, počasi napredujejo. Včeraj smo vzeli taktično važno višino Misar ter pri tem ujeli 200 Srbov. V soglasju s temi operacijami se je pričel včeraj tudi napad na ravno tako dobro zavarovana in napravljena sovražnikova stališča pri Krupanju. Podrobnosti se še ne more javljati. Celo vrsto srbskih okopov so vzeli včeraj naši vojaki z občudovanja vredno hrabrostjo in pri tem ujeli 1500 Srbov, zaplenili 4 topove in 6 strojnih pušk. Po izvrstnem razploženju naših čet je pričakovati ugodnega izida tudi teh težavnih operacij.

Dunaj, 8. novembra. Z južnega bojišča se uradno poroča: Na jugovzhodnem bojišču so se včeraj cel dan na vseh frontah vršili boji z nezmanjšano silovitostjo. Kljub

trdovratnemu odporu sovražnika, ki je izdal parolo »do zadnjega moža«, so naše hrabre čete pri Krupanju osvojile utrdbo za utrdbo, dokler niso danes zjutraj ob 5. uri z naskokom zavzele važno opirališče, katero so Srbi smatrali za nepremagljivo.

Število ujetnikov in zaplenjenih topov je dosedaj le približno znano.

TRI RUSKE KAVALERIJSKE DIVIZIJE PORAŽENE.

Berolin. Uradno se poroča: Na vzhodnem bojišču smo tri ruske kavalerijske divizije, ki so Warlo nad Kolo prekorčili, premagali in vrgli preko reke nazaj. Splošno ondi ni bilo spopadov.

Višje armadno vodstvo.

RUSI PRODIRAJO PROTI WARTI.

Cenzurirani listi poročajo: Ruska armada, ki šteje 10 armadnih zborov, prodira proti srednji Warti. Močna ruska kavalerija je prodrla na več krajih do reke. Pri Ruszkovu in pri Kozubovu, južno od Kola, je prekorčil Wartyo kavalerijski zbor treh divizij, ki prodira proti Koninu in Tureku. Nemške straže ob reki so se umaknile k armadi. Ruska kavalerija je bila napadena z več strani, premagana in vržena z velikimi izgubami nazaj čez reko. Ujetih je bilo veliko Rusov. Z ozirom na dosedanje izkušnje glede na napade ruske kavalerije se pričakuje, da sledi navedenemu vpadu kmalu napad močnih ruskih pehotnih sil. V kratkem času se pričakujejo dogodki velike važnosti.

HUDI BOJI NA SEVERO-ZAHODNEM BOJIŠČU.

Berolin, 7. novembra. (Uradno.) Naši napadi v smri Ypers so tudi včeraj posebno južnozahodno od Ypersa napredovali. Ujeli smo nad 1000 Francozov in zaplenili 3 strojne puške.

Francoski napadi zahodno od Noyona in na od nas zavzete kraje Vailly in Chavonne so bili s težkimi sovražnikovimi izgubami odbiti.

Od nas zavzeti in le slabo zasedeni Soupir in zahodni del Sapigneula, ki je trajno bil pod najhujšim sovražnikovim artiljerijskim ognjem, smo morali zapustiti. Pri Sewanu smo sovražnika odbili, v argonskem gozdu je bil potisnjen še dalje nazaj.

× × ×

Berolin, 8. novembra. Veliki glavni stan poroča: Naši napadi pri Yperu in zahodno od Lille so se včeraj nadaljevali.

Na zahodnem obronku Argonov so naši zavzeli pri Vienne-le-Chateau važno višino, za katero so se vršili večtedenski boji. Pri tem smo zaplenili dva topova in dve strojni puški.

Sicer je potekel megleni dan na zahodnem bojišču mirno.

Vrhovno vojno vodstvo.

KITAJSKA IZROČI JAPONSKI ULTIMAT?

New York, 9. novembra. List »Herald« poroča, da namerava Kitajska Japonski izročiti ultimatum.

V PRVI BITKI TURKI PREMAGALI RUSE. — TURKI PREKORČILI EGIPTOVSKO MEJO.

Turška zmaga nad Rusi.

Carigrad, 7. novembra. »Agence Ottoman« objavlja poročilo turškega glavnega stana z dne 8. novembra ob 7. uri zvečer: Ravnokar so došle vesti, da so bili Rusi v dva dni trajajočih bojih na kavkaškem ozemlju poraženi. Turška armada je vkorakala v sovražnikove postojanke.

Ob 10. uri zvečer je bilo izdano sledeče poročilo turškega glavnega stana: Medtem, ko je turška kavalerija skozi Kagysman (ob reki Arax na ruskem ozemlju blizu turške meje) prodirala proti sovražniku, je napadla naša sila središče ruske armade, ki je bila sestavljena iz močnih bojnih sil. Po ljutem boju, ki je trajal dva dni, so bili Rusi poraženi. Naša armada je zasedla od sovražnika zapuščene postojanke.

Turki prekorčili egiptovsko mejo. — Turško brodovje bombardiralo Poti.

Carigrad, 9. novembra. Uradno poročilo turškega glavnega stana z dne 8. novembra pravi: Z božjo pomočjo so včeraj turške čete prekorčile egiptovsko mejo.

Ker se je rusko brodovje umaknilo v svoja pristanišča, je turško brodovje bombardiralo Poti, najvažnejše kavkaško pristanišče, in napravilo precej škode.

Ko so turški orožniki in rodovi uničili angleške čete, ki so se izkrcale v Akabi, so se štiri angleške križarice, ki so se tam nahajale, umaknile. Ostala je le še ena križarica.

TRDNJAVA TSINGTAU PADLA PO DEVETTEDENSKEM OBLEGANJU.

Tsingtau padel.

Berolin, 7. novembra. (Kor. urad.) Wolffova pisarna poroča: Glasom uradnega poročila Reuterjevega urada iz Tokija je Tsingtau po junaškem odporu dne 7. novembra zjutraj padel. Podrobnosti še niso znane. Nadomestni šef admiralskega štaba von Behncke.

AMERIKA PROTI JAPONCEM.

New York, 7. novembra. 18 senatorjev je vložilo o amerikanskem senatu predlog, naj predsednik protestira proti širjenju japonske invazije v Tihem oceanu.

Loterijske številke:

Trst, 4. novembra: 57. 7. 80. 43. 29.
Dunaj, 7. novembra: 23. 89. 2. 1. 22.

Novi Pridigar I. zvezek je izšel. Začenja s I. adventno nedeljo. Naročite! Upravništvo: Pragerhof (Stajersko).

Zakaj?
ne pišete takoj po krasni cenik in najnovejših vzorce, kateri se dopošljejo vsakemu zastoj in poštne prosto iz
Prve gorenjske razpošiljalnice Ivan Savnik, Kranj 162

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1.000.000.—

Denarne vloge na
knjižice se obrotujejo po

4%

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Tratu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrotujejo se:

po dogovoru od 4% naprej.